

**Modře označené štítky znamenají,
že není zaplacené předplatné!
Předplatné na jeden rok je
32,90+ 2,10 (GST) = 35 kan. dolarů
Cena 1.41 + 0.09 (GST) = 1.50 dolaru.**

Agreement # 40005374/ Registration # 09089

*Datum, dokdy jsou
noviny předplacené,
je v pravém horním
rohu štítku!*

J

Time
Committed
À dé lai
convenu

Telefon: 416/530-4222
Fax: 416/530-0069
E-mail: abe@zpravy.ca
abe@satellite1-416.com

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

No. 16.

(366.)

Vol. 16.

satellite **1-416**

Thursday,

August 17,

2006

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2

www.satellite1-416.com nebo www.zpravy.org nebo www.zpravy.ca

Keiskammský oltář v Torontu

Během letošního léta jsem si opět přehrával některé filmy švédského režiséra Ingmara Bergmana. Mezi nimi i *Sedmou pečeť*, kterou považuji za nejlepší film minulého století. Rytíř se vrací se svým zbrojnošem po letech válek ve svaté zemi zpět domů. Krajina je zasažená morem. Smrt řádí všude. Země se stává prázdnou a pustou. Lidé jsou buď smrtí přímo zasaženi nebo před ní utíkají. A při tom se neustále objevuje otázka po smyslu života. Má život ještě smysl?

Tato otázka se prolíná i do symbolického šachového souboje rytíře se smrtí. Přestože smrt nelze porazit, lze si vynutit alespoň odklad. Nelze zachránit sebe, ale je možné zachránit druhé. Rytíř Antonius Block nejprve zmírní utrpení dívky, která je nařčená ze spolčení s ďáblem, pak zachrání rodinu komediantů. Dělá to tiše, bez toho, že by se to někdo dověděl, bez toho, že by měl nárok na jinou odměnu než lesní jahody, které dostane od komediantů. Dělá to s nenápadným gestem jaksi v anonymitě.

Symbols z poslední biblické knihy *Zjevení svatého Jana*, jsou však zachovány. Ne nadarmo celý film začíná čtením z této knihy a ne nadarmo celý film končí opět čtením o Beránkovi, který rozlomí sedmou pečeť a o tom, že v nebi nastalo mlčení asi na půl hodiny. Bůh se odmlčel. Jestli je to dlouhá doba nebo krátká, nedá se odhadnout. V době morové rány jakoby Bůh mlčel. Vítězí archanděl Michal, dítě komediantů, o kterém má jeho otec představu, že bude takovým žonglérem, že zastaví míč ve vzduchu. Někde jsem četl, že Bergman napsal tento scénář, když viděl starý obraz v jednom kostele na severu Švédska.

Tuto neděli měli návštěvníci dopoledních anglikánských bohoslužeb v *St. James Cathedral* možnost vidět *Keiskammský oltář* (*Keiskamma Alterpiece*). Na rozdíl od Bergmanovy *Sedmé pečeti* se jedná o současnost. Oltář vznikl ve vesničce Hamburg na východním pobřeží Jihoafrické republiky. Podobně jako u Bergmana i zde chodí smrt po pobřeží a zavítala do nejchudší oblasti mezi rybáře. Zhruba do roku 2002 se předpokládalo, že AIDS je choroba, která postihuje pouze velká města. Lidé z Hamburgu však museli za prací. Nejprve odcházeli muži, ale touha po rychlém výdělku znamenala exodus i pro ženy. Vraceli se do Hamburgu umřít a přinášeli s sebou smrt pro lidi, kterým nebylo pomoci. Nejbližší nemocnice je padesát kilometrů vzdálená. Ve stejném roce začala zde pracovat dr. Carol Hofmeyrová se svým manželem. Spolu s ředitelkou Durbanské galerie Carol Brownovou odstartovaly projekt Keiskammského oltáře.

Na začátku místní ženy dělaly tapisérie. Pro většinou nemocné ženy nebo pro ženy, které ztratily někoho blízkého to byla nejen cesta, jak zlepšit ekonomickou situaci, ale i léčba. Další velkou událostí bylo, když dr. Hofmeyrová navštívila slavný Isenheimský oltář německého malíře Matthiase Grünewalda v Alsasku, který je rovněž inspirován obdobím, kdy řádil v okolí mor. Její manžel pak zhotovil podle středověké předlohy rám (4,1x6,8 metrů). Na obrazech oltáře se podílelo přes 130 místních žen a byl poprvé vystaven v červenci 2005 v anglikánské katedrále v Grahamtownu.

Pokud je oltář zavřený (snímek nahoře), můžeme před křížem vidět vdovu, která truchlí nad smrtí manžela. Vedle ní jsou děti, většinou sirotci z Hamburgu. Po stranách jsou v talárech anglikánské církve další dvě ženy. Dole je pak pohřeb syna jedné z nich.

Jestliže je oltář otevřený (snímek uprostřed), pak můžeme vidět místní pěvecký sbor. Na levém panelu je prorok Gaba, na pravém pak fíkovník se spirálou místních rostlin a živočichů v koloběhu života.

Při úplném otevření (vpravo dole) pak vidíme fotografie babiček, které se starají o osiřelé děti. Červené a modré barvy na panelech po straně symbolizují hřbitovy za Hamburgem, kde jsou oběti AIDS pochovány.

Morová rána zasáhla nejen Afriku, ale má své oběti v Rusku, na Ukrajině, v Jižní Americe. Hovoří o ní nejen umělci, ale po svém i ženy z malé rybářské osady v jihoafrickém Hamburgu.

Církve po období, kdy obcházely kolem problému jako pes kolem horké kaše, si konečně uvědomily, že je to i jejich záležitost a díky tomu můžeme vidět nejen toto unikátní dílo v *St. James Cathedral* (65 Church St., Toronto), ale i výstavu dalších obrazů v archivu katedrály. Výstava *Fragility and Hope* je otevřená denně od 13 do 16 hodin a potrvá do 27. srpna 2006.

Aleš Březina

***

